

شناسایی فنوتیپ‌های درختان پسته ماده استان سمنان

سید عبدالمجید مرتضوی

ایستگاه تحقیقات پسته دامغان

جهت نیل به تحقیقات بر پایه پتانسیل‌های بومی و حل معضلات تولید با استفاده از قابلیت‌های ژنتیکی و رعایت مسائل زیست محیطی اولین و مهمترین قدم در اصلاح نباتات شناسایی ژرم پلاسما یک گونه در یک منطقه است که به‌نژادگر با شناسایی و دسته‌بندی آن اطلاعات ضمن آگاهی به منابع قابل دسترس خود در منطقه و با توجه به اشراف روی محصولات تولید آن محصول به ارائه راه حل‌های مناسب مبادرت نماید.

در یک طرح تحقیقاتی فنوتیپ‌های ماده درختان پسته استان سمنان از نظر صفات فورمولوژیکی جمع‌آوری گردیدند. ابتدا حدود ۱۵۰ کولیتوار جمع‌آوری گردید سپس با حذف ۷۰ رقم آنها که اختلاف کمتری داشتند در دو مرحله اقدام گردید و ۸۰ رقم باقیمانده با اختلاف زیادتر باقی ماندند. از هر یک از تیپ‌ها سه دسته صفات یادداشت برداری گردید. دسته اول صفاتی بود که در باغ قابل مشاهده می‌باشد که شامل شکل درخت و اندام رویشی و زایشی درخت و صفات آنها و نحوه مدیریت باغ می‌گردد.

در مرحله دوم از هر تیپ انتخابی یک کیلوگرم محصول خریداری شده و پس از پوست‌گیری و خشک نمودن آن نسبت به اندازه‌گیری اونس، طول، عرض، قطر، میزان خندانی و رنگ تکومان پوست خشک محصول یادداشت‌برداری گردید. از ۸۰ تیپ جمع‌آوری شده ۲۴ تیپ به دلیل درشتی و خندانی، رنگ پوست خشک و کمی سال‌آوری، بدون هیچ‌کار اصلاحی می‌توانند وارد چرخه تولید شوند و ۵۶ تیپ دیگر به دلیل داشتن صفات مطلوب جهت استفاده از آنها در برنامه‌های اصلاحی قابل استفاده می‌باشند.

بدین منظور برخی صفات مطلوب مورد نیاز آنها چون مقاومت به پسیل، حساس به تکان، مقاومت به سرما، خیلی دیررس، خیلی زودرس، کور و خیلی خندان، در آنها بررسی به عمل آمد و ۱۶ رقم در آنها جداگردید که بررسی سایر صفات ادامه دارد.